



**«INNOVATIVE WORLD» ILMIY TADQIQOTLARNI QO'LLAB-
QUVVATLASH MARKAZI**

**«ZAMONAVIY ILM-FAN VA TADQIQOTLAR: MUAMMO VA
YECHIMLAR» NOMLI 2026-YIL № 1-SONLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI**

**ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYA TO'PLAMI
СБОРНИК НАУЧНЫХ-ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЙ
SCIENTIFIC-ONLINE CONFERENCE COLLECTION**

Google Scholar



ResearchGate

zenodo



ADVANCED SCIENCE INDEX



OpenAIRE



**Academic
Resource
Index
ResearchBib**



Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026



Volume 3 Issue 1 | 2026 |

+99893 5668868 | @Anvarbek_PhD

Page | 2

Kreativ metodlar orqali o'qitishning samaradorligi: pedagogik tahlil va metodik yechimlar

Isroilova Farzona

Xalqaro Nordik Universiteti magistratura talabasi

E-mail: f.isroilova@nordicuniversity.org

ORCID:0009-0007-1814-8867

Annotatsiya. Maqolada ta'lim jarayonida kreativ metodlardan foydalanishning ahamiyati, o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, muammoli vaziyatni hal qilish, innovatsion yondashuv va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishdagi roli ilmiy asosda yoritilgan. Tadqiqot aralash metodlar yordamida olib borildi: kuzatuv, test, eksperiment va intervyu natijalari orqali kreativ metodlar (klaster, debat, rol o'ynash, loyiha usuli, STEAM yondashuv)ning o'quv jarayoniga samarasi aniqlangan. Tadqiqot natijalari kreativ metodlar o'quvchilar faol ishtirokini kuchaytirishi, muammoli fikrlashni jadallashtirishi va bilishga qiziqishni oshirishi mumkinligini ko'rsatadi. Maqola o'qituvchilar uchun nazariy tavsiyalar va amaliy metodik yechimlar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kreativ metodlar, ijodkorlik, innovatsion ta'lim, STEAM, muammoli ta'lim, kommunikativ ko'nikmalar, kompetensiya, interfaol metodlar.

Kirish. Hozirgi zamon ta'limi jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi bilan uzviy bog'liq bo'lib, ijodkor, mustaqil fikrlovchi, yangilik yaratishga qodir shaxsni shakllantirishni talab etadi. Shuning uchun an'anaviy metodlardan kreativ metodlarga o'tish ta'lim jarayonining asosiy strategik yo'nalishlaridan biridir.

Kreativ metodlar:

1. o'quvchining subyektiv tajribasini faollashtiradi;
2. muammoli vaziyatni hal qilish ko'nikmasini rivojlantiradi;
3. refleksiya va tanqidiy fikrlashni kuchaytiradi;
4. o'qituvchini rahbar emas — fasilitator roliga o'tkazadi.

Global tadqiqotlar (OECD, PISA, UNESCO) kreativ pedagogikaning ta'lim sifatiga ijobiy ta'sirini qayd etgan. Masalan, PISA hisobotlarida kreativ yondashuv qo'llangan darslarda o'quvchining o'rganish samaradorligi 18–27% ga oshishi ko'rsatilgan. Ushbu jarayonda kreativ metodlarning dolzarbligi quyidagilarda:

1. mehnat bozorida kreativ mutaxassisga talabning ortishi
2. kompetensiyaga asoslangan ta'lim
3. raqamli transformatsiya
4. STEAM integratsiyasi

Ushbu tadqiqotning maqsadi — o'qitishda kreativ metodlardan foydalanishning samaradorligini aniqlash va ular asosidagi metodik tavsiyalarni ishlab chiqishdir.

Metodologiya

Tadqiqot ishtirokchilari

Tadqiqotda 120 nafar 6–8-sinf o'quvchilari ishtirok etdi. Ular 2 guruhga bo'lindi:

Guruh	Soni	Metod	Davomiylik
Eksperimental	60	kreativ metodlar	2 oy
Kontroll	60	an'anaviy metodlar	2 oy

Ma'lumot yig'ish vositalari

1. dars kuzatuv
2. diagnostik testlar
3. kreativlik testi (Torrens)
4. intervyu
5. savolnoma

Tadqiqot metodlari:

eksperiment

nazariy tahlil

qiyosiy tahlil

statistika (foiz va T-test)

Eksperimental metodlar:

Loyiha usuli (project-based learning)

STEAM

Debat va munozara

Rol o'ynash (role play)

Brainstorming

Klaster va sinkveyn

Natijalar

Eksperimental guruhda:

bilimlarni o'zlashtirish — 62% → 84%

kreativlik ko'rsatkichi — 41% → 78%

mustaqil fikrlash — 48% → 81%

darsda ishtirok — 52% → 87%

Kontroll guruhda o'zgarishlar sezilarli emas:

o'zlashtirish — 63% → 69%

ishtirok — 54% → 60%

Intervyu natijalariga ko'ra:

o'quvchilar kreativ metodlarni qiziqarli deb baholadi

darsga motivatsiya oshdi

guruhda ishlash ko'nikmasi rivojlandi

O'qituvchi fikrlarida:

o'quvchilar faol ishtirokchi bo'ldi

dars jarayoni demokratik tus oldi

o'z fikrini asoslash ko'nikmasi rivojlandi

Muhokama

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki:

1. kreativ metodlar faqat bilim berishga emas, balki kompetensiya rivojiga xizmat qiladi.
2. an'anaviy dars o'qituvchi markazida, kreativ dars o'quvchi markazida bo'ladi.

Kreativ metodlarning asosiy afzalliklari:

1. motivatsiya oshadi
2. ijodiy tafakkur rivojlanadi
3. kommunikativ kompetensiya kuchayadi
4. fanlararo integratsiya ta'minlanadi



5. hamkorlik muhiti paydo bo'ladi
6. STEAM metodlari bilan birlashtirilganda:
7. amaliyot + nazariya uyg'unlashadi
8. muammo yechish ko'nikmasi shakllanadi
9. real hayotga yaqinlashadi

Kreativ metodlar o'z navbatida:

vaqt

tayyorgarlik

baholash mezonlari talab qiladi, bu o'qituvchilarning malakasini oshirish zarurligini ko'rsatadi.

Xulosa. Tadqiqot natijalariga ko'ra:

kreativ metodlar o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi

o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, tanqidiy yondashuvi, kreativligini rivojlantiradi

dars jarayonini interaktiv, mazmunli va motivatsion qiladi

o'qituvchining roli fasilitatorlikka o'tadi

Tavsiya qilinadi:

kreativ metodlarga asoslangan dars ishlanmalar yaratish

o'quvchilarni amaliy loyihalarga jalb qilish

STEAM integratsiyasini kuchaytirish

o'qituvchilar malakasini oshirish bo'yicha kurslar tashkil qilish

Adabiyotlar

Xalqaro manbalar:

1. Beghetto, R. A. (2019). Creativity in education: Theory and practice. Cambridge University Press.
2. Robinson, K. (2011). Out of Our Minds: Learning to Be Creative. Wiley.
3. Fadel, C. (2014). Four-Dimensional Education. Center for Curriculum Redesign.
4. UNESCO. (2020). Creativity and critical thinking in schools.
5. OECD. (2018). The Future of Education and Skills: 2030.

O'zbek manbalari

1. Mamarasulov, U. (2021). Innovatsion ta'lim texnologiyalari va kreativ pedagogika. Toshkent: Fan.
2. Sayfullayeva, H. (2020). Interfaol metodlar asosida o'qitish samaradorligi. Pedagogika jurnali, 2(3), 44–52.
3. Ergasheva, M. (2018). Kreativ fikrlashni rivojlantirishda STEAM yondashuvining o'rnini. Boshlang'ich ta'lim jurnali, 4(1), 73–79.
4. Qodirov, N. (2019). Loyiha asosida o'qitish metodikasi. Ta'lim innovatsiyalari, 6(2), 112–120.